Két emelet boldogság

Uj magyar filmvígjáték

Már az indításnál együtt örül a szívünk egy új, kétemeletes ház fiatal lakóival. Az expozíciót egész slepjével maga teremti meg a rádióriporter, aki bár egyszercsak eltűnik mikrofonjával, mégis mintha végig jelenvaló lenne a filmben. A filmvígjáték műfajában szinte újszerű a riport elevenségével ható cselekmények sodra, s ezért érezzük mindvégig, hogy a rádióriporter nem tűnt el az új lakók, a fiatal házasok első hónapjaiból sem. S mint ahogy az már az idő kezdete óta történik: a boldogság nem abszolút értelemben »Kék madár«, amely kikerülhet minden vihart, — a film mindennapi hőseinek életére vonatkoztatva: a veszekedést, a csalódást, az apró-cseprő összetűzéseket, még ha napjaik nagy részét az egymásért való munka és boldogság tölti is be.

A valóságos életből egy új házat ragad ki Herskó János rendezése, és úgy, ahogy a hétköznapok le is zajlanak, mesterkéltség nélkül. S olyan, mintha ezek a fiatalok közvetlen ismerőseink lennének, vagy legalábbis problémáik lennének azok. A szinte gyerekaszszony Kati (Törőcsik Mari) még akkor is táncolni szeretne, amikor férjét a munkája foglalja le. Az ifjú pár és az anyós-komplexum sok humorral és apró zsörtölődéssel kedves aláfestést kap a filmben, míg dr. Birkás és Edit (Kaló Flórián és Domján Edit), az örökké éhes »tudós«, s a még tudósabb feleség szerelme olyan megkapó, hogy a néző szívesen segítene nekik az apró félreértések, a néha picit felhős ég elhárításában.

Az első szerelem ízében egymásra talált Ocsi és Marika, a fodrász és kicsapongó felesége, sőt még a házmester arcéle is megkapó kontúrokkal rajzolódik elénk. Kevés fény esett azonban az építőmunkásra és családjára, noha a ház lakóinak éppen ez a család hozza meg a nagy eseményt, egy váratlan kisbabát, amelynek születése döbbenti rá a többi fiatalt, hogy élhetnének másképpen is...

A film mindvégig optimista szemlélete, a derűs színek az apró felhőkkel — mind-mind a mi mai valóságunkat tükrözik, s a film írója, Bencsik Imre jó érzékkel sűrítette össze egyetlen fókuszba a kedves mindennapokat. Bágya András zenéje akár »több emelet« boldogságot is elbírna, mert annyira egy a filmmel, tényleg hű kísérője. Forgács Ottó képei ugyanolyan derűsek, mint a film összes cselekménye.

A szegedi termelőszövetkezetek és az állattenyésztés

Az újságolvasó ember talán már bosszankodik is a sok kisebb-nagyobb helybeni újsághír láttán: »Kétezer férőhelyes baromfiház építését kezdték meg X termelőszövetkezetben«, — »Száz férőhelyes tehénistálló építése kezdődik a Felszabadulás Tsz-ben«, — »Szaporítják az állatférőhelyeket a Haladás Termelőszövetkezetben is«.

Bizonyosan csak kevesen gondolnak arra, milyen gigászi erőfeszítés rejlik e szűrke hírecskék mögött. Belőlük aligha tudjuk pontosan megállapítani, mit is tesz most Szeged termelőszövetkezeti város új erőhöz, levegőhöz jutott parasztsága azért, hogy mindenből mihamarabb több jusson a fogyasztók asztalára.

A téli szervező munkát követő számbavétel hamisíthatatlan adatai bizonyítják legvilágosabban: a tizenkettedik órában jött a nagy átalakulás Szeged egyéni termelői számára. Kiderült ugyanis, hogy még a legmódosabb középparaszti gazdaságok közül is csak néhányan tartottak eddig valamivel több árutermelő haszonállatot, mint amennyit a tsz-tagok évközi szükségletét biztosító háztáji gazdaságok normái is megengedtek. Érthetőbben: *a szegedi egyéni gazdáknak földjükön nagyobbrészt elöregedett, gyenge kondíciójú lovaikon kívül nemigen volt mit beadni a közösbe,* jóllehet, mintegy ötezer katasztrális hold kitűnő termőföldet tartottak még a múlt évben is birtokukban elaprózva. Számtalan új termelőszövetkezeti gazda van most Szegeden abban a helyzetben, hogy az államtól, a közösségtől várja a segítséget: *juttassanak nekik tenyészállatokat, hogy a háztáji gazdaságokban is tarthassanak elegendő jószágot.* A lehetőségekhez mérten kapnak is ilyen támogatást. Az utóbbi hetekben például igen sokan vásároltak állami segítséggel anyakocákat.

Ha tovább vizsgálgatjuk Szegeden az állattenyésztés problémáit, csakhamar tapasztalhatjuk: minden bizonnyal országos hírneve lenne Szeged mezőgazdaságának az állattenyésztésben is, ha a dolgozó parasztok nagy többsége már évekkel ezelőtt áttért volna a közös gazdálkodásra. A feltevések helyett azonban lássuk a hiteles bizonyítékokat. Szeged termelőszövetkezeteiben *a téli nagy átalakulás előtt 22,4 darab szarvasmarha jutott 100 katasztrális hold közös területre.* Ebből 11,5 darab volt a fejőstehén. Ez a színvonal a statisztika alapján lényegesen felette állt az országos átlagnak. Most *ez év december 31-ig a fejlesztett új tervek teljesítésével is csupán 9,2 szarvasmarha jut majd Szegeden 100 holdnyi megnövekedett közös területre,* a tehénsűrűség pedig 3,75 lesz. E számok világosan dokumentálják, milyen elenyészően kevés szarvasmarhát tartottak ezelőtt a szegedi egyéni gazdák. Ezt az újesztőnek látszó 9,2 szarvasmarha-sűrűséget jelentő számot csak akkor tudjuk értékelni igazán, ha látjuk, hogy — miután Szeged egész mezőgazdasági területe szövetkezeti birtok — ez a tavalyi szövetkezeti szarvasmarha-állományához viszonyítva 85 százalékos gyarapodást jelent.

Ugyancsak hasonló most a helyzet a sertéstenyésztésben is. Az 1959. évvégi zárszámadások bizonysága szerint *100 holdnyi közös területen 34 sertést tartottak a szegedi tsz-ekben. Most pedig azon igyekeznek, hogy az év végéig minden 100 holdnyi megnövekedett közös területen legalább 19,3 sertés legyen,* s a tavalyi 100 holdankénti 4,5 anyakoca létszámot — mely az átszervezés következtében ugyancsak minimálisra csökkent — 2,32-re emelják fel.

Ez a kissé furcsának látszó kép azt jelenti többek között, hogy a háztáji gazdaságokban megmaradt és meglevő sertésállomány mellett a közös állomány a tavalyinak mintegy a két és félszeresére emelkedik. Hasonlóképpen csaknem a múlt évinek a duplája lesz az év végéig a szegedi szövetkezetekben a juhállomány is.

Valamennyi termelőszövetkezet nagy igyekezettel foglalkozik most a baromfitenyésztés fellendítésével. Amellett, hogy *a törzsbaromfiállomány létszámát 400 százalékkal emelik, év végéig 24 ezer pecsenyecsirkét, kacsát, libát és pulykát értékesítenek.* Ugyanezek a gazdaságok a tavalyi viszonyok között még csupán 8200 árubaromfit adtak a közfogyasztásnak.

Hosszú és fáradságos volt az út, míg Szeged földműves népe eljutott idáig, az előrehaladás nagy állomásáig. Tömegesen ismerhették fel az összefogásban rejlő nagyszerű lehetőségeket. A tél idején számos »vészmadárral« találkoztunk, kik óriás nehézségeket« jósoltak a kezdéshez. Ezeket a hamis prófétákat maguk a dolgozó parasztok fogták most szavukon. A valóságos helyzet az, hogy amióta termelőszövetkezeti mozgalomról beszélünk, még sohasem haladtak ilyen jól a munkák, még sohasem ígért Szegeden a parasztság összefogása ilyen nagyszerű eredményeket.

A korábbi években még gyakori volt a város szövetkezeteiben a takarmányhiány, pedig akkor kevesebb állatról kellett gondoskodni. Jelenleg viszont — bár még sok a kihasználatlan lehetőség — olyan takarmánytermeléssel számolnak a város tsz-eiben, hogy az év végére tervezett állomány másfélszeresének is bőségesen elegendő lenne. *A meglévő 620 katasztrális holdnyi évelő pillangós takarmánynövények területét további 498 holdnyi lucernafélével, más pillangóssal gyarapították az idei tavaszon.* Nagymértékben emelkedtek a fővetésű silókukoricatermő területek is.

A legnagyobb nehézségek jelenleg a férőhelyek és az anyaállatok hiánya jelenti. E két dolog miatt mutatnak ma még olyan szerény képet a szegedi tsz-ek állattenyésztési tervei. A dolgozó parasztok azonban felkészültek arra, hogy ezeket a problémákat a lehető legrövidebb idő alatt megoldják. A hat termelőszövetkezet mindegyikében népes építőbrigádok dolgoznak, immár hónapok óta. Egymással versenyre kelve gyűjtik az egész város területén a felhasználható építőanyagokat, hogy télire minden jószág biztonságos istállóban legyen. Aligha bontottak el házat Szegeden olyan rövid idő alatt, mint a mihályteleki Uj Élet Tsz gazdái az elmúlt napokban a Tömörkény és az Oskola utca kereszteződésénél. A jókora sarokháznak — melynek helyére új bérház kerül — egy-két nap múltán még a fundamentuma sem maradt a régi helyén. Tehénistálló lesz hamarosan ebből az anyagból is. *A mihályteleki szövetkezeti építőbrigád önként vállalkozott, hogy őszig az egyéb építkezések mellett még egy 100 férőhelyes tehénistállót is felépít.* A Rózsa Ferenc Tsz építőmesterei két hét alatt készítettek egy 200 férőhelyes sertéshizlaldát. A Felszabadulás Termelőszövetkezetben is új istállók, baromfiházak épülnek.

Ami az állatgondozás szakmai oldalát, a szaporítást illeti, e téren is szépek a mutatkozó eredmények. A város legjobb állattenyésztő gazdái és meghívott jeles szakemberek irányítják ezt a munkát. Nem lehet kétséges: Szegeden is mihamarabb helyreállítják az állattenyésztés becsületét. Ennek a rendkívül fontos, kitűnően jövedelmező munkának nem volt megillető helye a régi viszonyok között Szegeden, ebben az iparilag is fejlett alföldi központban. A parasztemberek nagy többsége is a városban lakik, arra pedig csak a régi nagygazdák gondolhattak, hogy künn a birtokaikon rendezkedjenek be állattenyésztésre. A közös erővel gyorsan épülő szövetkezeti központok, farmok mindezt lehetővé teszik már.

Csepi József

A kiállítás beszédesen igazolja a lap mindenkori felelősségérzetét

A Dél-Magyarország jubileumi kiállításáról

Egy félévszázados lapnak igen sok minden van az emléktársolyában. Ezekből az emlékekből villant föl egyet-egyet az 50 éves Dél-Magyarország emlékkiállítása, melyet a Móra Ferenc Múzeum kiállító termeiben rendeztek meg. Fényképmontázsok és eredeti relikviák, lapkivágatok, betiltási parancsok és megindítási engedélyek, elhalt jeles munkatársak fényképei beszélnek a félévszázad harcairól, buktatóiról és méltán beszélnek az egyik legjelentősebb vidéki lap sikereiről. Ezt a jelentőséget bizonyítja a kiállítás is.

A Dél-Magyarország mindig túllépte a provincializmus szabta határokat. Már az első számainak hasábjain ott található Gorkij, Anatole France, Zola, Csehov neve és írása. A magyar irodalom legjelesebbjeit vonzotta magához ez a lap és elsőként közölte írásaikat.

Az égetően fontos társadalmi problémákról szóló cikkek dokumentálják a lap mindenkori felelősségérzését. A viharsarki zsellérháborúk, a budapesti proletariátus harcairól szóló híradások, a háború értelmetlenségének hirdetése, a béke hangjának erősödése a világháború alatt, mind-mind ezt a felelősségérzetet bizonyítják.

Nem véletlen az a fejlődés, amit a Dél-Magyarország a háború alatt megtett a két forradalomig, de a forradalmakban betöltött szerepe sem. Kitűnő munkatársa, Juhász Gyula ettől az időtől kezdve nyomja rá bélyegét a lap arculatára. Forradalmi kátéja, mely egy 1919-es lapszámban jelent meg, és a kiállításon is látható, bizonyítja, hogy a lap messze előtte járt szegedi laptársainak, a Szegedi Naplónak is. Nem véletlen, hogy Móra ki-kirándult a Dél-Magyarország hasábjaira.

A fehérterror nem múlt el nyomtalanul a Dél-Magyarország történetében sem. Munkatársait, kiadóját állandóan inzultálták. Juhász Gyula pörének és nagyszerű emberi kiállásának dokumentumai láthatók erről a kiállításon. Juhász hangos szóval kárhoztatta az »orgoványi stílust« és a keresztény kurzus politikáját támadta meg a lap Szakállszárító rovatában.

A lapot állandó és erős szociális érdeklődés jellemezte. Ez különösen a húszas és harmincas évek gazdasági válságai idején nyilatkozott meg. Nem útkereső, nem ajánl megoldásokat, csupán a közvélemény elé tárja a rettenetes nyomort.

Egy kis szürke kötet húzódik meg az egyik tárlóban: Tanyai ügyek a címe. Újságcikkek gyűjteménye a Dél-Magyarországból. Sovány kis kötet, de eszembe juttatja, hogy milyen jó szolgálatot tenne egy szép és okos válogatás a gazdasági válságról szóló cikkekből a Dél-Magyarország régebbi köteteiből. Különösen Magyar László tanyai riportjaira gondolok itt.

Néhány tárlóban relikviákkal találkozik a látogató. Ezek főleg Juhász Gyula kéziratai.

A fasizmus sem tudta megnyergelni a Dél-Magyarországot. Bár történetének ezek a legsötétebb évei, színvonalban is itt érkezett el története legmélyebb pontjára.

1944-ben a fasizmus elleni harc és az újjáépítés szószólója volt. Ekkor vált igazán Dél-Magyarország lapjává. A kiállításnak ezt a részét kicsit szürkének tartom.

Sajnos, kicsi tárlóba szorult a lap jelenlegi munkatársainak irodalmi munkássága is.

Remek ötlet volt a kiállítás gondos rendezőitől, hogy magnetofonos tárlatvezetést biztosítottak, melynek szövege minden apró részletre kiterjed. Kik a rendezők? Csongor Győző muzeológus, Morvay Sándor újságíró, a Délmagyarország rovatvezetője, Péter László tudományos kutató és Tóth Béla, a Somogyi Könyvtár munkatársa. Ez a névsor is mutatja hogy a Dél-Magyarország közügy: az újság mellett, egyetem, könyvtár, múzeum együttesen tárta az olvasó, látogató és hallgató elé a félévszázados dokumentumokat.

Ilia Mihály
egyetemi tanársegéd

(Liebmann Béla felv.)

Részlet a Dél-Magyarország jubileumi kiállításáról a múzeumban

Ujabb három önkiszolgáló bolt

A kulturáltabb kereskedelem jegyében Szegeden egymás után alakítják át a boltokat, az új, modern, praktikusabb formáknak megfelelően. A közönség igen kedveli ezeket az üzleteket, és éppen ezért a kereskedelmi dolgozók elhatározták, hogy több üzletet társadalmi munkában átalakítanak. A szorgalmas munka eredményeként hamarosan befejeződik újabb 3 önkiszolgálóbolt átalakítása. A Szilléri sugárút és Debreceni utca sarkán, valamint az alsóvárosi Mátyás téren és a Petőfitelepen a jövő héten nyílnak meg az új önkiszolgáló boltok.

Tizezer mázsa hal

A szeged-fehértói tógazdaságban korszerű tenyésztési módszerekkel, többek között úgynevezett hipofízissel késztetik korai ívásra a halakat. Ennek lényege az, hogy a pontyok agyalapi mirigyeiből — különleges eljárással — készült kivonattal beoltják őket. Ennek hatására huszonnégy órán belül megtörténik az ívás, amely egyébként csak akkor következne be, ha a tavak vize kellően felmelegszik. Az ívási időszak mesterséges előrehaladásával két-három héttel meg tudják hosszabbítani a tenyészidőt, aminek következtében lényeges súlygyarapodást érnek el a halak. A napokban mintegy háromszáz pontynál alkalmaztak hipofizálási eljárást és népesítették be a szokottnál korábban a tavakat.

A tógazdaságból az idén több hal kerül ki, mint eddig bármikor. Ugyanis nemrég helyeztek üzembe két, összesen ötszáz holdat kitevő új tavat. Ezekben már az első évben több mint 1500 mázsa »zsákmány«-ra számítanak. Az egész gazdaságból pedig mintegy tízezer mázsa tükrös pontyot szállítanak belföldi fogyasztásra és exportra.

(T. B.)

Ma Vásárosnaményben sorsolják a lottót

A májusi hónap utolsó sorsolását is vidéken rendezi a Sportfogadási és Lotto Igazgatóság. *A lottó 22. játékheti nyerőszámainak húzását május 27-én, pénteken Vásárosnaményben, a járási művelődési házban tartják.*

Ezúttal ugyancsak sorsolással döntik el azt is, hogy a májusi 19, 20, 21 és 22. játékhét közül melyik hét szelvényei vesznek részt a következő tárgynyereményhúzáson.

Papír-szalvéta

a MÉH-nél jutalmul

3 kg rongy, vagy 3 kg papír eladása után.

Az É. M. Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat azonnali belépéssel felvesz

épületlakatos

szakmunkásokat szegedi munkahelyre.

Jelentkezni lehet Szeged, Bocskai utca 10—12. szám alatt a vállalat munkaerőgazdálkodásán.